

Niraupamyastava

Imn pentru Cel Incomparabil

compus de Ārya Nāgārjuna

Reprezentare a perioadei în care Buddha Śakyamuni
a atins Trezirea Perfectă

Notă introductivă

Această lucrare se poate găsi la adresa web:

<http://www.AryaDharma.ro>

(click pentru a o vizita)

Pe acest site veți găsi multe traduceri ale unor texte esențiale din Buddha-Dharma, atât Sutre (discursuri sau învățăături ale Divinului Buddha) cât și tratate fundamentale derivate din aceste Sutre, adnotate sau comentate, după caz.

Toate textele de pe site (inclusiv acest text) sunt disponibile gratuit, se pot descărca gratuit, se pot folosi în mod gratuit, se pot tipări, și se pot distribui ca fișiere sau ca documente tipărite, oricui doriți, dacă și numai dacă nu faceți nicio modificare asupra lor, și dacă și numai dacă le oferiți celorlalți în mod gratuit.

În caz contrar, toate drepturile sunt rezervate.

Dacă aveți nevoie de alte drepturi, de alte formate ale textelor sau de alte variante ale lor, vă rugăm să luați legătura cu noi.

Traducere, prefață, introducere, comentarii, note, îngrijire: Alin Tocaciu

Versiunea: decembrie 2019

Prin virtutea meritelor acumulate prin a traduce, a corecta, a adnota, a comenta, a publica și a răspândi această lucrare, fie ca toate ființele să atingă Trezirea Perfectă.

Prefață

Titlul în limba sanscrită al acestei opere este *Niraupamyastava*, și înseamnă aproximativ „Imn închinat celui care nu are egal”, adică este un imn închinat Divinului Buddha Śakyamuni, și tuturor Buddhașilor în general.

Această lucrare face parte din colecția de Imnuri, și prin ea Ārya Nāgārjuna descrie starea de Buddha, în termeni cât mai accesibili.

La sfârșitul textului puteți găsi un dicționar care cuprinde cel puțin o parte dintre termenii folosiți în acesta. Dacă aveți nevoie de un dicționar mai cuprinzător, îl puteți găsi în „Discursul despre perfecțiunea înțelepciunii (Prajñāpāramitā Sutra) în 8.000 de versete” sau în „Ghirlanda de nestemate (Ratnāvalī)” a lui Ārya Nāgārjuna, de pe aceeași pagină web cu acest text.

Pentru a ușura înțelegerea acestor învățături profunde am adăugat note explicative și am realizat și un comentariu destul de cuprinzător. Bineînțeles, comentariul nu are profunzimea învățăturilor, însă vă poate ajuta în lămurirea unor noțiuni, și conține și informații suplimentare despre Dharma în general.

Pe aceeași pagină web puteți găsi atât versiunea fără comentariu cât și cea cu comentariu. Vă recomand ca mai întâi să citiți de câteva ori versiunea fără comentariu, pentru a vă construi propria înțelegere directă a textului, și abia apoi să citiți comentariile, dacă doriți clarificări suplimentare care v-ar putea ajuta la aprofundarea înțelegerii lucrării.

Textul

1.

Omagiu ție, Cel Incomparabil,
Ție, cel care cunoaște absența existenței inerente¹,
Ție, cel care te străduiești pentru binele lumii,
Rătăcită din cauza vederilor greșite.

2.

Cu adevărat, în realitate, nimic nu a fost văzut
De către tine, cu ochiul tău de Buddha.
Însă viziunea ta neîntrecută,
O, Divinule, vede Adevărul.

3.

Conform adevărului suprem,
Nu există nici cunoscător, nici cognoscibil.
Tu ai cunoscut natura dharmelor,
Cea extrem de greu de cunoscut.

4.

Nicio dharma nu a fost produsă
Și nici nu a fost oprită de către tine.
Starea supremă a fost obținută
Doar prin vederea clară a Aseității.

5.

Nu ai urmărit să obții Nirvana
Prin eliberarea din Samsara,
[n.t. Ci] ai obținut pacea, Divinule Buddha,
Prin non-perceperea Saṃsārei.

6.

Știi că puritatea și impuritatea au aceeași esență.
Pentru că nu este nicio diferență
În fundamentul tuturor dharmelor.
Ești complet pur.

---

¹ Sau: Cunoști (adevărul că dharmele) nu au o esență proprie!

7.

Nu ai rostit nicio silabă, O, Victoriosule,
[Și totuși,] toate ființele care doresc Eliberarea
Au fost [și sunt] bucurate de ploaia Dharmei tale.

8.

Nu ai nicio atașare față de skandha, dhātu¹ și āyatana².
Cu mintea ta asemenea spațiului,
Nu depinzi de nicio dharma.

9.

Nu are loc perceperea [de către tine a] ființelor³;
Totuși, în cel mai înalt grad,
Ești pătruns de compasiunea pentru ființele vii,
Chinuite de suferințe.

10.

O, Divinule, mintea ta nu este atașată,
Feluritelor creații mentale:
Fericire, suferință, ātman, non-ātman,
Etern, ne-etern, pur sau impur.

11.

Aceasta este Învățătura ta:
Nu are loc apariție și nici dispariție a vreunei dharma,
Iar existența compușilor nu este reală.
De aceea, tu ești cunoscătorul adevărului suprem.

12.

Ești urmat peste tot,
Însă nu ai apărut nicăieri.
Ești inconceptibil, măreț muni,
În termeni de naștere, caracteristici, și corp.

---

¹ Tărâmurii.

² Bazele simțurilor, vezi dicționarul la Câmpurile simțurilor.

³ Sau: Nu îți apare niciodată conceptul de ființă.

13.

Tu, cel imaculat, ai cunoscut lumea
Ca fiind lipsită de unitate și de multiplicitate,
Similară unui ecou, lipsită de schimbare,
De transmigrare, și de distrugere.

14.

O, Divinule, ai cunoscut Samsara
Drept lipsită de eternitate și de anihilare,
Lipsită de caracteristici și de obiecte caracterizate,
Ca un vis, ca o iluzie magică.

15.

Toate kleśa¹, până la rădăcină, toate vāsanā²,
Au fost supuse de către Tine, O, Imaculatule!
Iar nectarul (extras) din materialul constituit de kleśa
Tu l-ai obținut și ni l-ai dăruit.

16.

Forma a fost văzută de tine, O, Înțeleptule,
Ca lipsită de caracteristici, ca ne-formă;
Însă, în tărâmul formei, ești văzut
Ca având un corp strălucind datorită însușirilor splendide.

17.

Deși aparența ta a fost văzută,
Nu se poate spune că *tu* ai fost văzut;
Atunci când Dharma este văzută, *tu* ești văzut limpede,
Însă [n.t. atunci] dharmele nu mai sunt văzute.

18.

În corpul tău nu există nicio cavitate (sau gaură),
Sau carne, sau oase sau sânge (așa cum au muritorii);
[Totuși,] ai manifestat un corp [care e o simplă reflexie],
Asemenea arcului din cer al lui Indra (curcubeul).

---

¹ Perturbări, vezi dicționarul.

² Tendințe, perturbări mai fine, inclusiv latente.

19.

În corpul tău nu există nici boală,
Nici impuritate, și nici apariția foamei și a setei;
Însă pentru a te potrivi cu lumea,
Ai manifestat un comportament uman.

20.

Pentru tine, o, Imaculatule, nu există răul și greșelile
Constituite de obstacolele care sunt acțiunile (karma);
Însă, din compasiune pentru lume,
Ai manifestat cufundarea (aparentă) în acțiune.

21.

Datorită lipsei de diferență în natura esențială a dharmelor,
Nu există nicio diferență între [cele Trei] Vehicule.
O, Divinule, cele Trei Vehicule au fost predate de către tine,
În concordanță cu capacitățile ființelor.

22.

Corpul tău este etern, neschimbător, minunat,
Este făcut din Dharma, O, Victoriosule!
Însă pentru oamenii care urmează să intre pe Cale
Ai manifestat plecarea în Nirvana.

23.

În universul infinit, ești văzut mereu de către discipolii tăi
Care doresc înțelegerea completă și perfectă a vieții și a morții
Și, datorită acestei înțelegeri,
[n.t. Să realizeze] încetarea roții existenței.

24.

O, Divinule, în tine nu există nici senzații,
Nici compoziții mentale, și nici mișcare,
Și totuși, în această lume, fără niciun efort¹,
Realizezi funcția de Buddha.

---

¹ Sau: fără nicio participare.

25.

Datorită meritului obținut de mine, [n.t. Ārya Nāgārjuna],

Prin a-l acoperi cu florile calităților sale

Pe Tathāgata, Inconceptibilul, Nemăsurabilul,

Fie ca ființele să participe

La profunda învățătură supremă a Regelui Înțelepților.

Dicționar de termeni

AGREGATE (*upādāna-skandha*). Vezi SKANDHA.

ASEITATE, AȘA-CUM-ESTE, sau ASTFEL-CUM-ESTE (*tathatā*). De asemenea: realitatea adevărată, nimic adăugat sau luat. Cuvântul din limba română, „aseitate”, nu este traducerea cea mai fidelă, el însemnând „existența originând din și neavând nicio altă sursă decât ea însăși” și fiind folosit mai ales în contextul presupunerii existenței unei divinități supreme, a cărei existență însă nu se presupune în budism (ci chiar se demonstrează ca fiind o idee invalidă) și nu face obiectul budismului, acesta fiind non-teist și non-pozitivist. Pe parcursul acestei traduceri, cuvântul este folosit pentru „Așa-Cum-Este” Realitatea, modul real de a exista al dharmelor, natura tuturor dharmelor, esența Realității, natura Realității.

BUDDHA. „Cel Trezit”. Cel care s-a Trezit la Realitate. Termen folosit atât pentru ființa cel mai recent Trezită pe această planetă (Buddha istoric, adică Gautama Siddhartha, numit și Śakyamuni, adică înțeleptul clanului Śakya), cât și pentru orice alte ființe care au ajuns la aceeași stare, la aceeași realizare, despre care se afirmă în Prajnaparamita Sutra că sunt într-un număr „infinite”. Numit și „Tathāgata”, „Buddha”, „Jina”, „Conducătorul Caravanei”, etc. În traducere se mai folosesc și „Divinul”, „Împlinitul”, „Realizatul”, „Trezitul”, „Nobilul”, „Desăvârșitul”.

DHARMA. 1) Realitatea unică, finală, fundamentală; 2) un eveniment esențialmente real, sau un adevăr; 3) ca reflectat în viață: dreptate, virtute; 4) dacă este scris cu majusculă, învățătura lui Buddha: Doctrină, Scriptură, Adevăr; se referă la învățăturile Buddhiste în general sau, în funcție de context, la o anumită învățătură în particular; unii traducători se referă la acestea ca fiind „doctrina buddhistă”, termen ce sugerează însă îngustime și rigiditate și de aceea în traducere se folosesc alternativ cele două cuvinte, doctrină și învățătură; 5) obiect al celui de-al șaselea organ de simț (al minții); 6) în general, orice entitate perceptibilă sau conceptibilă: fenomen, ființă, obiect, noțiune, însușire, concept, idee, parte, stare, etc.

DIVIN (*bhagavan*). Un epitet al lui Buddha. De asemenea „Cel Binecuvântat”.

FIINȚĂ (*sattva*). O entitate vie, simțitoare. Având conștiință. O ființă animată, prin contrast cu obiectele neanimate. Toate ființele cu conștiință sau minte, care nu au atins încă Buddhitatea. Include toate ființele din Samsara și pe cele care au atins orice nivel (*bhūmi*) de Bodhisattva.

FORMA (*rūpa*). Primul dintre cele cinci agregate (*skandha*); materia. Materia și energia sunt considerate ca fiind unul și același lucru.

KLEŚA. Tulburările, perturbările mentale, inclusiv o parte din cauzele și efectele lor. Cele trei „otrăvuri ale minții” sau tulburările fundamentale sunt

considerate ignoranța (sau iluzia), atașarea și aversiunea, care duc la nenumărate alte perturbări și stări mentale. În Mahayana se mai consideră încă două fundamentale pe lângă acestea trei, și anume mândria și invidia, toate fiind numite „cele cinci otrăvuri”. În alte enumerări se mai socotesc încă două, și anume îndoiala și vederile greșite.

NESTEMATE (*ratnā*). Trei: Buddha, Dharma și Samgha (Sangha).

NIRVANA. „Încetare”, „stingere”. Calm liniștit, sublim, existență reală, nedistorsionată.

PARINIRVANA. NIRVANA completă, finală, fără rămășițe.

REALIZARE. „Realizarea” nu înseamnă construirea, atingerea sau obținerea a ceva, ci are un sens apropiat de expresia convențională „a-ți da seama direct, nemijlocit, de ceva”. „Realizarea Realității” înseamnă vederea clară, directă, înțelegerea de o profunzime infinită a stării de fapt. Aceste cuvinte, desigur, sunt incapabile să exprime foarte precis ceva ce nu ține de cuvinte, de noțiuni. Desigur, se poate spune că „Realizarea Realității” este o realizare în sens obișnuit, în sensul că a necesitat efort și resurse, și că prin ea se „obține” încetarea suferinței și eliberarea din Samsara, respectiv Trezirea perfectă. Totuși, sensul cel mai apropiat de cel intenționat în texte este cel de la începutul acestei definiții.

SAMSARA. Cuvânt din limba sanscrită care înseamnă „rătăcire”. Este folosit de către Buddha pentru a descrie rătăcirea ființelor în ciclul renașterilor și morților. Existență ciclică. Potrivit semnificației sale, nu este un „drum” urmat, ci o rătăcire fără o direcție precisă și fără un scop precis. Existența condiționată a vieții obișnuite în care suferința apare deoarece ființa încă are ignoranță, atașare și agresiune (cele trei otrăvuri). Eliberarea, sau Trezirea, sau Iluminarea sunt cuvintele folosite pentru a indica starea de oprire a acestui ciclu care, în absența realizării naturii adevărate a tuturor fenomenelor aparente, continuă la nesfârșit. Vezi NAȘTERE-ȘI-MOARTE.

SKANDHA. Literalmente, „grămezi, agregate”. Cinci: 1) forma, materia, energia, internă sau externă; 2) senzația; a simți un obiect; 3) percepția, înțelegerea, distingerea, recunoașterea; 4) formațiunile mentale, impulsurile, voința; toate tipurile de obiceiuri mentale, gânduri, idei, păreri, prejudecăți, hotărâri; 5) conștiința; cea care cunoaște și discernе. Acestea sunt constituențele a ceea ce este considerat în mod greșit ca fiind un sine sau o persoană. În *Samyutta Nikaya*, se zice că Buddha a spus: „O „caleașcă” există pe baza agregării părților și, exact așa, conceptul de „ființă” există atunci când cele cinci agregate sunt disponibile.” Bineînțeles, aceeași analiză se poate aplica și părților caleștii. Deci, așa cum caleașca este de fapt o reificare, o considerare ca fiind real a ceva ce de fapt nu există ca atare, așa este și ideea de sine și la fel și toate dharmele.

TATHĀGATA (*tathā-gata* sau *tathā-āgata*). Un titlu al lui Buddha, înseamnă fie „Astfel-Plecat”, fie „Astfel-Venit”.

VEHICUL(E) (*yāna*). Același cuvânt se folosește atât pentru cale cât și pentru un mijloc de transport. Metode de salvare, așa cum sunt analizate de Mahayana. Trei: 1) Discipoli (Arhați), 2) Pratyekabuddhași; acestea două constituie Hinayana, vehiculul inferior sau mic; peiorativ pentru acei budiști care nu au acceptat noua învățătură Mahayana. 3) Mahayana, marele Vehicul; mișcarea din budism care a luat naștere pe la începutul erei creștine, adoptând doctrina Bodhisattva, scopul căreia este starea de Buddha sau suprema, perfectă Trezire, și combinând-o cu o doctrină metafizică a Vacuității universale. Deși unii adepți ai Mahayanei clasifică vehiculele în inferior și superior, această clasificare nu este una făcută de către Buddha. În plus, aceste vehicule sunt de fapt unul singur, primele două vehicule fiind stadii temporare.

Cuprins

Notă introductivă.....	1
Prefață.....	2
Textul	3
Dicționar de termeni.....	8
Cuprins	11